

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

МАКЕДОНСКИ
ЦЕНТАР ЗА
ГРАЃАНСКО
ОБРАЗОВАНИЕ

PROJEKT USAID-A ZA MEĐUETNIČKU INTEGRACIJU U PROSVJETI (PMIP)

ŠTO SMO
DO SADA
POSTIGLI?

PMIP je četvorogodišnja inicijativa s budžetom od 5,2 miliona dolara kojom su obuhvaćene sve osnovne i srednje škole u Makedoniji. Glavni cilj PMIP jeste ojačanje svijesti i obezbeđivanje različitih obuka i tehničke podrške i podsticaj školskim odborima, direktorima, nastavnicima i administraciji za podršku međuetničke integracije u obrazovanju. U projektu, u periodu april - decembar 2013, postignuto je slijedeće, za svaku od četiri komponente koje su međusobno povezane i nadopunjavaju se:

DOSJEG U JAVNOSTI

- **Kreativne radionice** održane su u periodu između aprila i decembra u osam odabranih škola u općinama Kumanovo, Štip, Kičevo, Veles, Tetovo, Bitolj, Karpoš i Gazi Baba s ciljem razvoja umijeća i znanja đaka o međuetničkoj koheziji kroz kreativne metode i pristupe.
- **Sedam promotivnih događaja** – izvođenje pozorišnih predstava, promocije kratkih filmova i izložbe u Štipu, Velesu, Skoplju, Bitolju, Kumanovu i Kičevu, organizovano je s ciljem promocije proizvoda sastavljenih od strane đaka iz srednjih škola koji su učestvovali u kreativnim radionicama.
- **Radionice na polju foruma** – organizovane su od strane učenika srednjih škola iz Kumanova, Tetova, Kičeva, Bitolja, Velesa, Skoplja i Štipa što doprinosi rješavanju aktualnosti koje odražavaju trenutnu situaciju u školskim zajednicama, kao i u obrazovnom sistemu.
- **Četiri promotivna događaja** studija slučaja razvoja karijere koja izlažu pozitivne primjere i primjene u višekulturnim kompanijama organizovano je u suradnji s četiri srednje škole iz općina Butel, Tetovo, Bitolj i Strumice.
- **Jedanaest svečanosti presijecanja vrpce** organizovano je u školama u općinama Skoplje, Tetovo, Žerovjane, Zletovo, Dragomance, Kumanovo, Strumica, Bansko, Bitolj, Butel i Centar s ciljem obilježavanja uspješnog svršetka procesa renoviranja kao podsticaja za primjenu aktivnosti međuetničke integracije u školama.
- **Obuke obučavatelja za proizvodnju multimedijских internetskih sadržaja u kontekstu Međuetničke integracije u prosvjeti** organizovane su za grupu dvanaest urednika i novinara s ciljem nadogradnje njihovih vještina za rad s nastavnicima i đacima za korišćenje multimedijских pristupa pri stvaranju sadržaja za promovisanje međuetničke integracije.
- **Devet obuka za proizvodnju multimedijских internet sadržaja u kontekstu Međuetničke integracije u prosvjeti (Omladina kroz medije)**

pod rukovodstvom i mentorstvom urednika i novinara koji su uključeni u PMIP održano je za đake i profesore iz svih srednjih škola diljem regiona Skoplja, Štipa, Bitolja, Strumice, Velesa, Kumanova, Struge, Tetova i Kičeva. Njihove djelatnosti bile su usmjerene ka pomaganju đacima i nastavnicima pri nadogradnji njihovih sposobnosti za pripremanje multimedijских internetskih sadržaja.

- **Devet jednodnevnih radionica za članove školskih integrativnih timova za učinkovito javno izlaganje u kontekstu međuetničke integracije u prosvjeti** organizovano je u školama u predjelima Štipa, Tetova, Kumanova, Velesa, Kičeva, Bitolja, Strumice, Struge i Skoplja. Obuka je razvila sposobnosti učesnika za izlaganje raznolikih djelatnosti i obavještanja zajednica na lokalnom nivou o pozitivnim primjerima međuetničke suradnje i integracije.
- **Javne rasprave** bile su sazvane s ciljem nastavljanja nadogradnje sposobnosti i kapaciteta đaka-debatera kroz različite naslove i teme unutar debanih klubova u četiri škole iz probnih općina.

FOTOGRAFIJA MJESECA

Partnerske aktivnosti između dvije/tri škole održane su diljem cijele zemlje. Djeca iz OŠ "Krstě Misirkov" u selu Bistrica u Bitolju, OŠ "Kiril i Metodi" u Tetovu i OŠ "Aleksandar Turundžiev" u Kukurečanima u Bitolju su kroz igru i zabavu naučila o kulturi drugih i stekla nova prijateljstva.

- **Djelatnosti u osam novih debatnih klubova** započete su, te su tu đaci u mješovitim sustavima, unutar debantih klubova otpočeli sedmična predavanja i radionice koje su usmjerene ka razvitku sposobnosti mladih ljudi za vođenje rasprave.
- **Razgovor** je održan sa poznatom glumicom iz Albanskog pozorišta Armenis Nokshiqi – Jovanovskom i novinarom Borjanom Jovanovskim o ciljevima spodjelivanja njihovih dobrih iskustava i primjera o promociji raznolikosti i međuetničke kohezije. Razgovor je bio objavljen od strane nekoliko medijskih i socijalnih mreža: <http://www.youtube.com/watch?v=dQkrEbOypMI&feature=youtu.be>
- **Šest nezvaničnih sastanaka s urednicima i novinarima medijskih kuća** organizovano je s ciljem obavještavanja o trenutnim događajima i aktivnostima izvršenim unutar PMIP. Raspravljane su i dogovarane mogućnosti o pojavljivanju predstavnika projekata u jutarnjim i drugim programima kao i redovnom obavještavanju javnosti od strane medija.

Forum pozorišne radionice održane s đacima predstavnicima iz svih srednjih škola u Tetovu. Na ovim radionicama, đaci rješavaju zadate situacije kroz glumu. Ovo je jedna od ukupno osam radionica održanih širom Makedonije.

KAPACITET IZGRADNJE ŠKOLSKOG RUKOVODSTVA I NASTAVNIŠTVA

- **Uvodna obuka za novu grupu usavršenih obučenitelja** sazvana je za 14 novoizabranih kandidata za usavršene obučenitelje u kojima bi se učesnici upoznali s konceptom međuetničke integracije u prosvjeti i promotrili volju u školama u suprotstavljanju stereotipovima i predrasudama, kao i ostalim problemima.
- **Obuka za obučenitelje o ulozi školskih odbora u vezi promjena u Međuetničkoj integraciji u prosvjeti** organizovana je sa ciljem upoznavanja učesnika s ulogom školskih odbora i rukovodstava u unapređivanju međuetničke integracije u školama, kao i u zajednicama.
- **Priprema, sprovođenje i podrška za drugi ciklus obuke za predstavnike školskih rukovodstava** u drugoj fazi PMIP-a održana je, te je u ovoj djelatnosti učestvovalo sedam grupa predstavnika iz osnovnih i srednjih škola.
- **Radionice za nastavnike/obučenitelje za sprovođenje zajedničkih sportskih i zabavnih aktivnosti sa đacima** održana je za 40 nastavnika i 8 osnovnih škola iz općina Čair, Tetovo, Kumanovo, Resan i Bitolj. Cilj je bio nadgradnja sposobnosti nastavnika za izvođenje vježbi za sprovođenje zajedničkih rekreativnih i sportskih igara sa đacima s ciljem proširivanja međuetničke integracije u prosvjeti.
- **Sportske i zabavne aktivnosti** organizovane su za učenike i nastavnike iz Bitolja i Tetova dok je završni događaj organizovan na stadionu Čair u Skoplju uz učešće osam osnovnih škola iz Tetova, sela Romanovce, sela Tabanovce, Čaira, Resna i Bitolja. Prisustvovalo je više od 360 učenika iz učestvujućih škola.
- **Radionica sa usavršenim obučeniteljima za pripremu obuke sa Školskim integrativnim timovima iz druge faze održana** je u junu 2013. Sesije za zajedničke aktivnosti su sprovedene detaljnije, što je omogućilo interakciju učenika koji pohađaju nastavu na različitim jezicima (ekskurzije, školski klubovi, sportske djelatnosti, višekulturne radionice).
- **Obuke Školskih integrativnih timova u drugoj fazi** organizovane su i održane od strane usavršenih obučenitelja za Školske integrativne timove iz 190 škola. Glavni cilj obuka bilo je omogućiti učesnicima da razumiju koncept međuetničke integracije u prosvjeti kao model koji omogućuje đacima zajedničke aktivnosti i interakciju s etnički/lingvistički mješovitim grupama studenata.
- **Širenje obuka za međuetničku integraciju u školama iz druge faze.** U toku ovog mjeseca održane su obuke za proširivanje na školskom nivou od strane Školskih integrativnih timova u 160 škola. Cilj obuke bio je upoznavanje škola s konceptom međuetničke integracije koji promoviše model obrazovanja u kome učenici iz različitih etničkih zajednica bivaju osposobljeni za učešće u zajedničkim djelatnostima.
- **Obuka za obučenitelje za školsko osoblje podrške** za roditeljsko učešće u promociji međuetničke integracije u prosvjeti organizovano je za usavršene obučenitelje – za njihovu pripremu za sprovođenje obuka školskog osoblja za podršku iz 58 probnih škola za učešće i suradnju s roditeljima.
- **Obuke za roditeljsko učešće** održane su s ciljem unapređivanja međuetničkih integracija u obrazovanju za svo

školsko osoblje podrške u 58 probnih škola. To je povećalo nivo razumijevanja i potrebe za uključivanjem roditelja u djelatnostima sprovođenja. Također, obuke su organizovane za sedam grupa učenika iz osnovnih i srednjih škola iz druge faze.

- **Dvije radionice sa nastavnim osobljem i sa fakultetima za obuku nastavnog osoblja** okupile su učesnike s ciljem započinjanja procesa međuetničke integracije u visokom obrazovanju kako bi se osigurala njegova održljivost u sistemu prosvjete. Učesnici su razmatrali mogućnosti integrativnih mjera za međuetničku integraciju u prosvjeti u okvirima predmeta koji su izučavani na pedagoškim fakultetima.
- **Proces ugrađivanja međuetničkih integracija u prosvjeti u školske pokazatelje kvaliteta izvođenja** je završen u suradnji sa dužnosnicima Državnog prosvjetnog inspektorata.
- **Priručnik "Kvalitet obrazovnog procesa u osnovnim i srednjim školama u Republici Makedoniji 2012/13"** sačinjen je i treba biti promovisan od strane mentora i Državnog prosvjetnog inspektorata.
- **Mentorski susreti sa Školskim integrativnim timovima** pripremaju usavršene obučavatelje za održavanje zajedničkih mentorskih susreta u 194 škola u drugoj fazi. Mentorski susreti podržavaju timove za pripremu proširivanja obuka na školskom nivou. Drugi mentorski susret bio je održan zajedno sa Školskim integrativnim timovima 190 osnovnih i srednjih škola na regionalnom nivou.
- **Upitnik je poslat svim osnovnim i srednjim školama u probnoj fazi i u drugoj fazi** u vezi spremnosti roditelja da se priključe i daju svoj doprinos djelatnostima PMIP.

„Svi smo jednaki, rastemo skupa“ – poruka je učesnika zajedničkih đaćkih aktivnosti između partnerskih škola OŠ „Besa“ iz sela Vešala i OŠ „Nikola Vapcarov“ iz Strumice. U toku 2013 formirane su 52 udruge između 128 škola koje na zajednički način ostvaruju svoje djelatnosti.

ŠKOLE POKAZIVANJA

- **Obuke nastavnika iz Škola pokazivanja za prihvatanje i suprotstavljanje etničkim stereotipovima i predrasudama** održane su (zajedno sa dvije grupe nastavnika) u svakoj od škola pokazivanja.
- **Obuka roditelja s ciljem podizanja svijesti o PMIP i njihovog uključivanja u školske aktivnosti** okupila je predstavnike roditeljskih odbora iz svih škola pokazivanja i dvaju predstavnika iz Školskih integrativnih timova iz svake škole pokazivanja.
- **Pozorišni klub** iz škole pokazivanja u Gostivaru izveo je komad "Inicijacija" u Kulturnom i informativnom centru u Skoplju. Izvođenju komada prisustvovali su učenici srednjih škola "Zdravko Cvetkovski" i "Zef Lush Marku" iz Skoplja.
- **Obuka za Školske integrativne timove iz novih jednojezičkih škola pokazivanja za samoprocjenu, koordinaciju i nadzor školskih djelatnosti** održana je za predstavnike Školskih integrativnih timova iz osnovnih škola pokazivanja "Brakja Miladinovci" i "Bajram Šabani" iz Kumanova. Cilj je bio obezbjeđivanje detaljnog opisa djelatnosti i dužnosti za sprovođenje u školama.
- **Priručnik za zajedničke đaćke djelatnosti** izrađen je s ciljem oblikovanja radionica – sklopova igranih djelatnosti koje će unijeti i izgraditi grupu koja će biti sustavni dio priručnika za zajedničke đaćke djelatnosti.
- **Obuka za nastavnike iz škola pokazivanja za sprovođenje zajedničkih đaćkih djelatnosti** održana je u svakoj školi prikazivanja/suradničkoj školi prikazivanja, pri čemu su predstavljene obuke metodologije rada s etnički/jezički mješovitim grupama učenika.
- **Obuka profesionalne službe i školskog rukovodstva u vezi suradničkih škola pokazivanja za demokratski odabir đaćkih predstavničkih tijela (odjeljske predstavnike i školske predstavnike)** organizovana je sa ciljem upoznavanja školskih ustanova s procedurama demokratskog izbora đaćkih tijela.
- **Dvije obuke za učitelje u školama pokazivanja za sprovođenje zajedničkih đaćkih djelatnosti kroz redoviti obrazovni proces** održane su – jedna s suradničkom školom prikazivanja i jedna s osnovnim trojezičnim školama pokazivanja sa nastavnicima iz četvrtog razreda. Zajedno sa članovima Školskih integrativnih timova i savjetnika BDE, stvoren je akcioni plan za organizaciju izleta zajedno sa đacima koji pohađaju nastavu na različitim jezicima.

- **Tri obuke za nastavnike za suradnju kroz predmet nastavničkih stručnih tijela** održane su zajedno s nastavnicima koji predaju strane i maternje jezike u srednjim školama pokazivanja, sa nastavnicima iz osnovnih trojezičnih škola pokazivanja i nastavnicima iz suradničkih škola pokazivanja. Obuke su pokazale strategije za ojačanje suradnje među nastavnicima različitih nastavnih jezika.
- **Radni sastanak sa savjetnicima iz BDE** organizovan je zajedno sa savjetnicima iz BDE koji su bili odabrani da nadgledaju i podržavaju djelatnosti u školama pokazivanja. Savjetnici su bili detaljno informisani u vezi s projektnim djelatnostima, njihovom ulogom i zadacima unutar samoga projekta.
- **Obuke nastavnika koji predaju književnost o razmjeni nastavnoga materijala** uključile su dvije grupe nastavnika koji predaju književnost i maternji jezik iz svih škola pokazivanja s ciljem razmatranja nastavnoga materijala i mogućnosti za njegovu upotrebu u predstavljanju višekulturne realnosti u zemlji.
- **Pet obuka za rukovodstva školskih zajednica za izvođenje školskih podsticaja** održano je, svaka u pojedinačnoj školi pokazivanja ili u suradničkoj školi. Cilj je bio da učenici preuzmu elementarnu koncepciju djelovanja kroz školske zajednice i razvoj akcionih planova za izradu đačkih djelatnosti za prikupljanje sredstava koja bi bila uložena u svrhu promicanja određenih promjena u školama.
- **Predstave i šetnje organizovane** su u Kumanovu i Kičevu. Škola pokazivanja iz Kumanova organizovala je predstavu povodom Međunarodnog dana učitelja, kojoj su prisustvovali i gosti iz suradničke škole "Bajram Šabani" kako bi izveli jednu odvojenu i jednu zajedničku tačku. U Kičevu, u toku dječje sedmice, bila je organizovana integrisana

Obuka za gradnju timskog rada i koordinisanja aktivnosti za članove SIT-a u osnovnim školama-uzorima, održana je u Skoplju.

predstava sa zajedničkim predstavljanjem učenika svih jezika nastave. Također, organizovana je i radionica za spravljanje tradicionalnih slatkiša za Kurban-bajram.

- **Obuka za višekulturne radionice** organizovana je za nove sprovoditelje višekulturnih radionica s nastavnicima iz svih škola pokazivanja. Cilj obuke jeste pokazivanje primjera i odlika dvojezičnih radionica, dok će na slijedećim obukama nastavnici održavati radionice koje su preuzeli kao zadatke za uvježbavanje.
- **Obuka za prijetvorbu školske kulture u višekulturnost** priređena je s predstavnicima školskih rukovodstava u školama pokazivanja. Obuka je korišćena zarad upoznavanja učesnika sa svim gledištima koja bi izvršila utjecaj na način funkcionisanja škole što bi odražavalo višekulturnu narav općine. Ikonografija i organizacija nastave (smjene i prostor) bile su glavne teme.
- **Đački podsticaji** sprovedeni su u primjernim školama gdje učenici organizuju sportska prvenstva u fudbalu sa sastavima učenika na različitim nastavnim jezicima, priređuju se žurke za doček Nove Godine, izrađuju Božićne čestitke za prodaju kako bi se došlo do sredstava koja će biti uložena u škole, a prikupljaju se i papiri i plastike za reciklažu, također u svrhu prodaje.
- **Roditeljsko učešće** uzelo je mjesta u nekoliko djelatnosti koje su bile sprovedene u školama pokazivanja. U SŠ Zdravko Cvetkovski, roditelji i đaci su učestvovali u ukrašavanju mjesta gdje su đaci organizovali njihovu Novogodišnju proslavu. Također, roditelji iz Sande Šterjovskog prisustvovali su radionici za izradu novogodišnjih ukrasa.
- **Memorandum suradnje.** Memorandum razumijevanja bio je potpisan od strane pet škola pokazivanja i odgovarajućih općina. Očekuje se da tokom 2014 bude potpisan memorandum za suradnju sa školom pokazivanja u Ohridu.

Integrisana školska manifestacija u višejezičnoj OŠ "Bratstvo-Jedinstvo" u Ohridu. Učenici različitih nastavnih jezika zajednički rade u izradnji kreativnih produkta.

ŠKOLSKI PODSTICAJI

- **Obuke za održavanje škola – prvi dio** održane su za predstavnike školskih timova za obnavljanje iz svih odabranih škola za obnavljanje u toku 2013. godine. U žiži obuke bilo je prepoznavanje potreba za obnavljanjem, određivanje prvenstva i pripremanje zahtjeva za obnavljanjem.
- **Kutije za alat za obnovljene škole** su nabavljene i dostavljene školama izabranim za obnavljanje u toku 2013. godine. Ove kutije za alat su namijenjene za održavanje obnovljenih škola.
- **Prilazne platforme u četiri probne škole** izgrađene su za osobe s fizičkim nedostacima u 4 škole koje su bile obnovljene u probnoj fazi.
- **Obuke za održavanje škola – drugi dio** pružene su školama koje su bile izabrane za obnavljanje u toku 2013. godine. U žiži obuka bila je priprema godišnjih planova i budžeta za održavanje školskih zgrada. Ove obuke su bile posjećene od strane 77 osoba, predstavnika školskih timova za obnavljanje.
- **Objavljivanje javnih tendera za odabir građevinskih kompanija** podrazumijevalo je i pripremu tenderske dokumentacije i objave vezane za obnavljanje izdate su u dva dnevna lista Dnevnik i Koha (makedonski i albanski), kao i na web strani Projekta za škole izabrane za obnavljanje u 2013. godini.
- **Procjena građevinskih kompanija za obnavljanje** uključivala je i razgovore s tri najbolje plasirane kompanije za sprovođenje projekta u odabranim školama.
- **Odabir licenciranih kompanija za sprovođenje nadzora nad izvršavanjem** održan je u svrhu ciljeva procesa obnavljanja odabranih škola.

- **Memorandum za suradnju** potpisan je sa svim školama i općinama.
- **Vrijednovanje i odabir kompanija za sprovođenje obnavljanja** održano je uz učešće triju najbolje rangiranih kompanija. Najpovoljniji učesnici nadmetanja odabrani su da bi shodno tome i sami rezultati tenderskih procedura bili objavljeni na <http://pmio.mk/category/tender-results/>.
- **Odabir licenciranih kompanija za izvršavanje nadzora nad izgradnjom.** Zahtjevi nadmetanja stavljeni su pod nadzor u vezi sprovođenja četiri projekta. Primljene su ponude, te su odabrane kompanije za nadzor nad sprovođenjem projekata u Vinici, Velesu, Starom Nagoričanu i Kumanovu.
- **Potpisani su ugovori** sa građevinskim preduzećima i preduzećima za nadziranje sprovođenja projekata za obnovu deset škola.
- **Uvodi u radove** organizovani su u deset škola, što je ujedno označilo i početak djelatnosti obnavljanja na licu mjesta.
- **Tehnička prihvatljivost** je održana u svim postrojenjima i organizovani su sastanci sa potpisnicima, nadzornicima, školskim i općinskim predstavnicima.
- **Oprema za održavanje škola** kao i priručnik za korišćenje dostavljeni su svim obnovljenim školama.
- **Mjesečni sastanci za nadziranje radova za održavanje u školama** održani su uz prisustvo školskih sekretara i tehničkog osoblja za nadziranje radova na održavanju u školama pokazivanja.
- **Mentorski sastanci** organizovani su u šest škola sa ciljem nadziranja radova škola u okvirima pripreme godišnjih planova i budžeta za održavanje.

Renovirana OŠ "Nikola Karev" iz Kočana je jedna od jedanaest škola renoviranih u 2013. godini. Škola "Nikola Karev" bila je podvrgnuta potpunom renoviranju u odnosu na prvotno stanje sve zahvaljujući udruženosti između PMIP, Ministarstva obrazovanja i nauke, Općine Kočani, i škole.

Očekujemo vaše priče, događaje, novosti...

Kontaktirajte nas i spodijelite na adresu: ul. Kozle 1-b, 1000 Skopje, info@mcgo.org.mk

INFORMATOR

Decembar 2013

DIREKTNO OD PMIP-a

6

Zajedničke sportske i zabavne aktivnosti u OŠ „Adem Jašari“, u općini Čair

Kreativni učesnici obuke za škole-uzore.

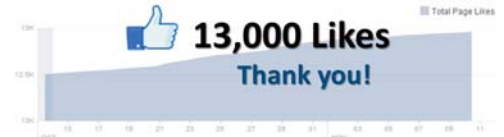
JESTE LI VEĆ ZNALI?

Zanimljiva slučajnost. 13. novembra, 2013, Facebook strana USAID Makedonija dobila je svoga 13.000-og obožavatelja, u 13.00 časova.

Total Page Likes as of Today: 13,000

11/13/2013

Projekt USAID-a za međuetničku integraciju u prosvjeti implementiran je u partnerstvu s sedam lokalnih organizacija: Centar za ljudska prava i razrješavanje konflikta, Ljoja, Sumnal, Multimedia, Moja karijera, Makedonski institut za medije i Omladinski obrazovni forum.

KORISNI SAVJETI

Naš web-portal

www.pmio.mk

Nudi informacije povezane s događajima, pričama i mogućnostima u vezi USAID Projekta za međuetničku integraciju u prosvjeti zahvaljujući našem Projektnom timu i suradnicima.

Molimo pogledajte!

I tamo smo prisutni s našim uspješnim pričama!

NEŠTO NEOBAVEZUJUĆE IZ PMIP-a

Učenici OŠ „Stiv Naumov“ na svečanom događaju presjecanja vrpce prilikom kojim je obilježen kraj procesa renoviranja ove škole. Ovo je jedan od jedanaest svečanih događaja održanih u 2013. godini.

Informacije date u ovom informatoru nisu zvanične informacije Vlade Sjedinjenih Američkih Država i ne predstavljaju gledišta ili stavove Agencije Sjedinjenih Američkih Država za međunarodni razvoj ili Vlade Sjedinjenih Američkih Država.